

Norsk Frøavlerlag

Årsmelding 2015 (Perioden fra årsmøtet 12.03.2015 til årsmøtet 17.03.2016)

for

Norsk Frøavlerlag

Norsk Frøavlerlag er samarbeidsorganet for de lokale frøavlerlagene, med hovedoppgave å forhandle oppgjørspriiser og arbeide for rammebetingelsene til norsk produsert frø av gras og engbelgvekster.

Styret

Styret i Norsk Frøavlerlag (NFL) har bestått av lederne i de lokale frøavlerlagene. Konstituering av arbeidsutvalget ble gjort 16.04.2015. Sammensetningen av styret har vært:

<i>Frøavlerlag</i>	<i>Navn</i>	<i>Funksjon</i>
Vestfold frøavlerlag	Jon Erik Knotten	Leder av AU og PU, medlem av forskingsutvalget
Akershus og Østfold frøavlerlag	Svein Bjerke	Nestleder av AU, PU leder av forskingsutvalget
Vestfold frøavlerlag	Knut Søyland	Medlem av AU og PU
Buskerud frøavlerlag	Lars Hallvard Wetterstad	Medlem av AU
Hedmark og Oppland frødyrkerlag	Gudbrand Sølvsberg	
Aust-Agder frøavlerlag	Arnfinn Bjørkegra	
Telemark frøavlerlag	Nils Olav Bjerva	
Nordenfjellske frødyrkerlag	Øystein Jørem	

AU=arbeidsutvalget
PU=prisforhandlingsutvalget

Sekretær: Jon Midtbø
Regnskapsfører: Jon Midtbø
Revisorer: Karl Erik Sylling, Buskerud frøavlerlag
Atle Sivert Tærum, Buskerud frøavlerlag
Vararevisorer: Eivind Eckbo, Telemark frøavlerlag
Haavard Kaldager, Vestfold frøavlerlag.

Norsk Frøavlerlag, Midtbøvegen 52, 3803 Bø Org.nr.: 984 027 761 Bankkonto: 1100.11.24759

www.froavlerlaget.no

Formann:

Jon Erik Knotten Tlf. 33 39 64 56
Østre Bjune, Bjunegrenda 11
3174 REVETAL Mobil 480 81 367
e-post: jonerik@jarlsberg-maskin.no

Sekretær:

Jon Midtbø
Midtbøvegen 52
3803 Bø

Tlf. 35 95 09 31

Mobil 970 18 982
e-post: jonmidtbo@hotmail.com

Arbeidsplanen for 2015 og oppfølgingen av denne

(arbeidsplanens tekst er skrevet i kursiv, årsmeldingens tekst i normalskrift.)

- **Forholdet til medlemmene.**

NFL må bidra til at lagets medlemmer avler det frøet som såvarefirmaene etterspør.

- Etter en runde forrige år med å skaffe avlere av kvitkløver samt dialog om kvalitetskrav på utsæd så har det vært lite kontakt siste år med firmaene.
- Det har vært diskutert å ha et møte med rødsvingel produsenter i forhold til at prisen på rødsvingel har gått ned og er under press. Planen er å arrangere dette når den nye forskriften om tilskudd til frøavl er vedtatt.

- **Prisforhandlinger.**

Sørge for gjennomføring av prisforhandlinger med såvarefirmaene.

- Det ble heller ikke i 2015 ikke avholdt noe forberedende prisforhandlingsmøte. Krav og tilbud ble utvekslet elektronisk 02. juni kl. 1200. Prisforhandlingsmøtet ble avholdt 11. juni i FKA sine lokaler på Holstad. Såvarefirmaene v/Jostein Fjeld hadde møteledelsen dette året. Protokoll fra møtet ble skrevet av Jon Midtbø, Frøavlerlaget.
- Prisforhandlingsavtalen og Ankeordningen fra 2014 ligger videre
- Såvarefirmaene sitt tilbud med begrunnelse. Med prosentvis økning gjennom flere år, har det etter hvert blitt en høy pris på enkelte sorter og arter som f.eks på tetraploid kløver. Tilbud inneholder også en utjamning på Lidar og Grindstad som avtalt i prisforhandlingene 2014. På Frigg og Linda hadde tilbudet en nedgang i pris på 35%, da det er lite tollbeskyttelse på rødsvingel. Det blir også poengtert at en redusert pris også vil kunne gi firmaene mulighet for å legge ut større arealer.
- Frøavlerlagets krav bygde på en kostnadsøkning på 3,8%, som kommer fram med en vektet fordeling mellom ssb indeks for drift og vedlikehold av vei, prisutvikling på gjødsel og plantevern. Med et ønske om å styrke økonomien ble det fremmet et krav på 5 % tillegg. I påvente av Forskrift om Tilskudd til frøavl så krevde Frøavlerlaget uendret pris for Kvitkløver, sauesvingel og rødsvingel.
- Frøavlerlaget hadde åpningskravet i årets forhandlinger, etter 5 særmøter ble det oppnådd enighet. De nye prisene ble lagt ut på Frøavlerlagets nettsider samt kunngjort i Frønytt.

Prisutviklingen på enkelte arter og sorter:

Art	Type/sort	1990	1995	2000	2005	2010	2015
Bladfaks	Leif	42,20	34,10	31,35	30,00	34,10	44,50
Engkvein	Leikvin		58,60	56,05	50,00	61,25	80,40
Engkvein	Nor		68,60	70,30	67,40	82,55	106,80
Engrapp	Knut				56,00	57,50	74,00
Engsvingel		32,60	20,60	20,05	18,90	24,50	31,00
Raigras						12,25	15,30
Rødsvingel	Frigg				28,05	42,85	40,00
Rødsvingel	Leik				18,30	27,55	32,50
Timotei	Sør/Grind	28,90	20,00	18,25	17,05	19,55	23,75
Timotei	Nord/Noreng	26,20	19,00	16,70	15,45	18,50	22,90
Kvitkløver					44,50	53,50	65,00
Rødskløver D	diploid	58,25	40,00	36,75	36,10	46,00	53,30
Rødskløver T	tetraploid		45,00	52,25	52,25	64,50	70,50

- **Kommunikasjonsdrift til medlemmene.**

NLR engasjeres for fortsatt drift av Frønytt.

- Avtalen med NLR om utgivelse av Frønytt har gått videre, og Frønytt skal ha kommet ut til samtlige medlemmer 2015. Frønytt blir også lagt på Frøavlerlagets nettsider. Det har i kalenderåret 2015 kommet 22 utgaver av frønytt.
- Ny avtale er sigert for 2016

Avtale med NLR Viken for vedlikehold av Frøavlerlagets nettsider.

- Det er en avtale med NLR Viken om drift og vedlikehold av Frøavlerlagets nettsider. Nettsiden skal ha en funksjon som et arkiv på fagstoff, off-label godkjenninger samt at skal legges ut løpende info om arrangement.

Vurdere abonnement på jord- og plantekulturboka.

- Vurdert som lite aktuelt nå.

- **Nettverksbygging og –vedlikehold**

Samordningsmøtet med såvarefirmaene.

- Samordningsmøtet ble gjennomført 14 mars i sammenheng med møte i Forskningsutvalget. Dette var også en fin anledning å samle flere fra bransjen da det var våronnmøte i Vestfold Frøavlerlag på kvelden.
- Tema som ble tatt opp var økonomi og prising av tetraploid kløver, hvitkløver og rødsvingel. Kommunikasjon med frøfirmaene, tidspunkt for utsending av utsæd samt størrelsen av kontrakter hos enkelt avlere

Kontakten med SLF opprettholdes gjennom bl.a. bransjemøtene, men kan gjerne økes ved f.eks. invitasjon til markdager o.l.

- Frøavlerlagets leder og nestleder deltok på bransjemøte hos Landbruksdirektoratet 14.10.2015. Et vesentlig moment på møtet var tilskuddsforskriften, som på tidspunktet var ute til høring. Ellers var den nye avlingsskadeordningen tema, her er nå frø delt med 3 ulike satser for vareverdi. Videre ble import behov diskutert der det for kommende sesong er behov for import av hvitkløver og engrapp.

Øke oppmerksomheten mot planteforedling gjennom kontakten med Graminor.

- Det ble i prisforhandlingene oppfordret til at firmaene må ta inn nye sorter, Felleskjøpet legger nå ut Linda rødsvingel for gjenlegg i 2016.
- Det har ikke vært direkte kontakt med Graminor i meldingsåret.

Opprettholde kontakten med Bondelaget – primært gjennom innspill i forkant av jordbruksforhandlingene.

- Det er sendt et notat til Kristin Ianssen (1.nestleder i Bondelaget), som gikk på viktigheten av Forskriften om tilskudd til frøavl i forhold til at Kristin satt som Bondelaget sin representant i forenklingsutvalget til Regjeringa (Sponheimutvalget)
- Innspill til jordbruksoppgjøret ble gjort i møte med Bondelaget 08.03.2015.

Utvikle kontakten mellom Norsk Frøavlerlag og de lokale frøavlerlagene.

- Lederne i alle de lokale lagene skal ha fått tilsendt møteinnkallingene og møtereferatene til arbeidsutvalgsmøtene, og har alltid anledning til å komme med innspill til de ulike sakene. Det har i meldingsåret vært ett styremøte på telefon i forkant av prisforhandlingene.

- **Vurderinger og gjennomføringer**

Vurderer lokallagenes vedtekter i forhold til Norsk Frøavlerlags vedtekter

- Årsmøtets sammensetning ble endret i fjor med at utløserantallet blir senket fra 100 til 75 medlemmer i de enkelte lokale frøavlerlag, med et minimum på 2 deltakere fra hvert lag.
- Det er også laget et forslag til vedtekter for lokallag, sånn at vedtektene til lokallagene skal fungerer sammen med Norsk Frøavlerlag sine.

Frøkonferansen

Det ble arrangert frøkonferanse 11 mars på Quality Oseberg i Tønsberg. Et vellykka arrangement med godt frammøte, god stemning og fine lokaler. Fagdelen ble dratt av Trygve, Lars og John Ingar men også innlegg med Helga Amdahl, Torgeir Tajet, Hans Johan Kjølørød og Jon Erik Knotten. Med 75 påmeldte og litt frafall så ble det 70 deltakere og foredragsholdere. Gode tilbakemeldinger og vi håper å arrangere på nytt om 4 år.

Sekretærskifte

Etter 20 år i tjeneste for Frøavlerlagenes kontaktutvalg og sendere Norsk Frøavlerlag så ønsket Helge Oskarsen å gi seg da han skulle flytte nordover. Det ble arrangert en middag i etterkant av frøavlskonferansen der Helge ble hedret med taler og overrakt et bilde for innsatsen.

Forskrift om tilskudd til frøavl med mer i gras, engbelgvekster, rotvekster og grønnasker

Det har siden 2010 vært en prosess med å endre forskrift om tilskudd til frøavl, forslaget var ferdig for ca 2 år siden men kom i retur fra landbruksdepartementet med beskjed om mer forenkling. Det kom omsider på høring med frist 02.12.15 Norsk frøavlerlag sendte innspill sammen med 16 andre etater/organisasjoner. Det er senere sendt ett notat til saksbehandler i Landbruksdirektoratet som en sammen stilling av det vi som organisasjon er mest opptatt av ut fra de andre høringsinnspillene.

Viktigste momentene Norsk Frøavlerlag har spilt inn,

- Garantibeløpet i kløver ikke må reduseres fra dagens 1000 kr pr daa til 800
- Pristilskudd i tetraploid kløver og hvitkløver må økes kraftig som kompensasjon for at høstetilskuddet er foreslått fjerna.
- Det er også oppfordra til at bransjen bør bli tatt med på råd ved utformingen og justering av tilskuddssatsene.

Forskningsprosjekter

Frøavlerlaget har hatt i gang følgende forskningsprosjekter i 2015, med Nibio som utførende institusjon:

- PolliClover-prosjektet («Increased seed yield of Norwegian grown red clover (*Trifolium pratense*) by improved pollination by bumblebees and honeybees») er et samarbeidsprosjekt mellom Bioforsk, Norsk Frøavlerlag, Graminor AS, Bombus Pollinering AS, Norges Birøkterlag, Strand Unikorn AS, Felleskjøpet Agri SA og Norsk Landbruksrådgeving Viken, med hovedfinansiering fra Forskningsrådet. Prosjektet går over årene 2013-2017, og Norsk Frøavlerlag går inn med 600 000 kroner, Graminor AS og Felleskjøpet Agri SA går hver inn med 240 000 kroner, og Strand Unikorn går inn med 120 000 kroner, foruten at Bombus Pollinering går inn med egeninnsats for 1 150 000 kroner. Forskningsrådet går inn med 4 830 000 kroner.

Videre har Frøavlerlaget bidratt til følgende prosjekter

- Frøavl av Litago, sikker frøforsyning av Litago og framtidige norske sorter av kvitkløver med 35 000,-
- Identifikasjon og bekjempelse av myrrapp og markrapp ved frøavl av engrapp, 16 500,-
- Økt N-gjødsling og større moddus doser i engsvingel, 35 000,-
- Høsteforsøk i hvitkløver 22 500,-
- Frøavlsegenskaper til plensorter av rødsvingel 16 000,-
- Frøtap ved tresking av rødkløver 32 500,-
- Forsøk på N-gjødsling i Lidar timotei 48 000,-

Møteaktivitet siden årsmøtet 2015

Tabell 1. NFLs møteaktivitet i perioden fra årsmøtet 2015 til årsmøtet 2016.

Møte	Dato	Styret	AU	Leder/ AU-medl.	Sekretær	Prisforh.- utvalget
Frøkonferansen	11.03.15	x	x		x	
Årsmøte på Quality Oseberg, Tønsb.	12.03.15	x			x	
AU-møte i Drammen	16.04.15		x		x	
AU-møte i Drammen	19.05.15		x		x	
Telefonmøte vedr. prisforhandlinger	04.06.15	x	x		x	
Prisforhandlingsmøte på Holstad	11.06.15				x	x
Telefonmøte i AU	11.10.15		x		x	
Bransjemøte hos Landbruksdirektor.	14.10.15			x		
AU-møte i Drammen	17.11.15		x		x	
Møte med NLR	19.11.15			x		
AU-møte i Drammen	05.01.16		x		x	
Prosjektmøte i Litago og Polliclover	26.01.16			x		
Au-møte i Drammen	18.02.16		x		x	
Møte med Bondelaget	08.03.16			x		
Samordningsmøte med såvarefirma	14.03.16			x	x	
Forskningsutvalgsmøte	14.03.16			x	x	

Det er behandlet 56 saker i meldingsåret.

Medlemstall

Medlemsutviklingen i de lokale frøavlerlagene er vist i tabell 2.

Tabell 2. Medlemsutviklingen i de lokale frøavlerlagene de siste 15 år.

Lokalt lag	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2016
Akershus og Østfold Frøavlerlag	177	155	141	117	113	88	80	80	88
Aust-Agder Frøavlerlag	57	53	49	53	53	44	43	35	35
Buskerud Frøavlerlag	75	73	69	62	61	32	31	31	30
Hedmark og Oppland Frødyrkerlag	70	75	74	46	46	41	44	45	45
Nordenfjellske Frødyrkerlag	38	38	40	28	28	21	20	20	20
Telemark Frøavlerlag	53	53	46	44	43	44	45	46	45
Vestfold Frøavlerlag	325	298	281	240	220	206	186	186	179
SUM	795	745	700	590	564	476	449	443	442

Lagets økonomi, vurdering av situasjonen og framtidsutsikter

Året 2015 gav et overskudd på 784 000 kroner, mot et budsjettert overskudd på 95 000 kroner, dette skyldes i all hovedsak høyere inntekter med totalt 1 721 000 i driftsinntekter.

På utgiftssiden er en også kommet noe under budsjett med 962 000 i utgifter mot 1 069 i budsjett. Noe mindre i møtegodtgjørelse og sekretær samtidig som en har brukt mere på forskning. Det er heller ikke tegnet kollektivt abonnement på Jord og Plantekulturboka.

Med årets resultat har Norsk Frøavlerlag en egenkapital på 1 725 000,-